

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio VI. De ijs, quæ loco accusationis esse solent in hoc crimine, & de
accusatione ipsa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

in fauorem fidei. Nam licet eam speciem ille expresserit, mens tamen legislatoris aliud procul dubio vult, aequalitatem iustitiae seruanda est inter accusatorem & reum, quin etiam reis fauorabiliore esse debemus, & ad absolendum, quam ad condemnandum proniores. Quid ergo dicemus? Vtique cenfeo si vtrumque testimonium confirmetur iudiciali iureiurando, & aequae probabilibus nitatur coniecturis ac rationibus, priori potius standum, siue reuelet, siue non. Nam fauor fidei ad tam magnum praedudicium rei porrigi non debet. Si vtrumque confirmatum sit iureiurando, sed vnum iudiciali, alterum spontaneo & extra iudiciali, standum illi quod iudiciali nititur. Et quia prius semper coram iudice solemniter perhibetur, posterius vel raro, vel numquam; semper tum standum erit priori, accedit quod quando iurat in posteriore, eo ipso iam declarat se periurum, qui prius falsum iuravit. priore quoque testimonio iam ius quaesitum, quod idem testis non potest auferre: posterius denique semper laborat suspitione subornationis, vt teste Simanca Demosthenes Lampidi obiecit. Vno tantum casu puto standum posteriori, siue iuratum sit, siue non; quando apparet manifestis iudicijs testem non leuitate aut odio, non prece aut precio, sed iusta omnino ex causa testimonium correxisse. Quod vero idem Simanca putat maiorem praesumptionem adhuc fore pro testimonio posteriore; si reus moriens illud pro exoneratione suae conscientiae perhibuerit; quia tunc nemo praesumitur peierare, vel salutis suae immemor esse, ex D. Chryso. homil. 5. in 2. ad Timoth. Roman. Igneo & Mars. id iam supra docui non procedere, quando ijs quae iuravit, contradicit post sen-

A tentiam iuram; in tali etiam haec praesumptio cessat.

SECTIO VI.

De ijs, quae loco accusationis esse solent in hoc crimine, & de accusatione ipsa.

B **A**ccusatio, quae aliquando sequitur incarcerationem, aliquando praecedit solemnior est, quam denuntiatio, est enim malefici alicuius apud iudicem, ad vindictam publicam solemniter facta delatio; sed in praxi, querela, successit in locum accusationis, quare vbi iudex non potest procedere ex officio contra delinquentem, nemine querelam proponente (quod in non multis locis est, plerisque enim potest iudex ex officio in quocumque delicto procedere, & ideo in plerisque locis, inquisitio, successit in locum accusationis) vbi contra querelam omnia possunt obijci, quae contra accusationem.

C Quoad personam, in hoc crimine admittuntur omnes alias inhabiles, quia est crimen exceptum, vt communiter omnes fatentur, & ideo in hoc crimine laicus poterit accusare clericum; admittitur etiam minor viginti annis, etiam si suam vel suorum non prosequatur iniuriam; admittitur mulier, admittuntur infames & criminosi, & etiam socius criminis: etiam excommunicati, excommunicatione maiori: soli repelluntur ab accusando inimici capitales. Quod receptum de capitali inimico, quia est impedimentum iuris naturalis. Quoad excommunicatos excommunicatione maiori; licet illi auctores esse non possint, nec illis possit ius dici; & videantur illos

excludere

Id ca. ac
culat. s. i
cet lib. al
senten. de
penis, l.
Aria de
ct. & ob
l. gat. l. f.
orabili-
ores de
reg. iur.

lorat. c6
ra Phor
niom.

msic ex c.
s. licet, &
Cou. sup
& Curi.
Sen. conl
69. Sima.
44. 5. & 5.

Ad.

9. Farina.
q. 12. n.
prin.
9. Farina.
sup. n. 6.

9. Farina.
an. 11. n.
leg. Cla.
rus q. 14.

9. vide
ria. n. 40
& Clau.
17. d. 2.

excludere Clarus, q. 14. numer. 16. & Farinac. supra numer. 32. verius tamen est, eos non excludi in hoc crimine, sicut nec in hæresi, vt fatetur ipse Farinac. numer. 56. vbi præter inimicum dicit nullū inhabilem in exceptis criminibus excludi. nec puto hoc Clarū voluisse negare. Quo pacto enim complices admittantur, qui fere omnes sunt excommunicati? Ad rationem contrariam respondeo, non ipsis ius dicitur, sed Deo; cuius directe causa agitur, quando fides defenditur.

2. Debet accusator crimen iudici proponere cum indicijs & argumentis suspicionum, & idonee cauere de damno resarciendo, si succumbat, & incarcerari donec caueat a. Calumniator tenetur ad damna, expensas, & interesse calumniati b, & iure communi ac constitutione Pij V. ad pœnam talionis; plerisque in locis ex iure cōsuetudinario, pœna arbitraria, pecuniaria, vel corporali. vide Farinac. d. quæst. 16.

SECTIO VII.

De apprehensione, & carcere.

Vamuis nemini liceat auctoritate sua maleficos occidere, licet tamen cuique in manifesto crimine deprehensos comprehendere, & iudici offerre; vt explicanda l. vlt. C. de malef. iuxta Binsfeld. nam si lex illa generaliter accipiatur, esset rixarum seminarium, quia maleficus merito se defenderet, & aperiretur occasio petulantibus innoxios comprehendendi, addo præterea requiri, vt vel fortilegus sit fugitiuus, vel desit copia iudicis, vel bellum fuerit indictum talibus, vt de hæreticis contra Goffnedum & Alberic. docet

A Simanca c. vel etiam nisi maleficus ille sit bannitus: alias, qui non habens merum imperium d & non existens in maiori magistratu e caperet & incarceraret, iniuste faceret. Potest autem capi quouis loco, & tempore, & cuius carceri includi: quia exutus est omni priuilegio, neque illa procedunt in criminibus atrocissimis, quare etiam possunt detineri in compedibus, manicis, cippis. possunt pro pœna teneri in carcere obscuro & tetro, in quo intra paucos dies moriantur; sed hoc intellige postquam crimen confessi, vel conuicti, & damnati, de crimine mortem merenteg. Capi tamen nos poterunt nisi præcesserit informatio aliqua, post iudicia legitima; ex aequiore sententia b: legitima vero ad capturam esse eadem, quæ sunt ad instituendam inquisitionem generalem, videtur velle Menoch. lib. 1. de præsumpt. quæst. 88. numer. 1. de quo hæsito. immo Simancas vult in crimine hæresis neminem capi, nisi iudices cōpererint plusquam semiplenis probationibus reos vrgeri: ratio, quia sola etiam captura in crimine hæresis vehementer infamat. verum hæc sententia, nec satis fundata est, nec satis tuta reipub. quam priuatim misericors in reos, tam publicè noxia, & in commune vergens periculum. Nam semiplene probationes omnium iudicio ad quæstionem etiam in criminibus minus reip: noxijs sufficiunt. Deinde quo crimen est atrocius, & in commune perniciosius, hoc leuioribus iudex indicijs fretus potest ad capiendum procedere. Sed & personarum habenda est ratio, vt facilius procedatur contra vilem, & pauperem, & plebeium, quam contra nobilem, bonæ famæ, & locupietem. Forte opinionum diuersitas quam Pacensis Episcop. hac in re inueniebat,

arg. l. nō est in quibus, de reg. iur. li. ait. prætor §. si debitor quæ in fraud. redit. Si nan. prax. r. num. 5. Farinac. l. 27. h. 34. Vide Farinac. n. q. 27. num. 6. Farinac. supra nu. 50. & hoc factum in causa doctoris B. telini. Farinac. nu. 104. b. Lancel. corr. d. de offic. prætor. in cau. crim. tit. de captu. Myning. cēt. 5. obf. 69. Anto. Gomef. d. tom. 3. c. 8. & opt. Farinac. à nu. 112. vsque 117. Simanc. l. tom. 2. num. 2.